

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **K. P.**

w przedmiocie udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 maja 2024 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od postanowienia Sądu Okręgowego w Sosnowcu

z dnia 17 października 2023 r., sygn. akt VI Kow 1300/23/wz,

uchyla punkt 2, zaskarżonego postanowienia i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Sosnowcu do ponownego rozpoznania.

Waldemar Płóciennik Eugeniusz Wildowicz Andrzej Tomczyk

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem łącznym z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie III K 9/22, Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej orzekł wobec K. P. karę łączną 5 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Zgodnie z opinią Zakładu Karnego w W. karę pozbawienia wolności wymierzoną wskazanym wyrokiem K. P. zaczął odbywać od dnia 25 lutego 2020 r., przy czym na jej poczet zaliczono skazanemu okresy pozbawienia wolności odbyte w sprawach

podlegających łączeniu. Koniec orzeczonej kary łącznej przypada na dzień 31 października 2024 roku. Formalne uprawnienie do warunkowego przedterminowego zwolnienia skazany nabył w dniu 17 lipca 2023 r., po odbyciu 3/4 części kary.

W piśmie datowanym na dzień 20 czerwca 2023 r. obrońca skazanego złożył wniosek o udzielenie K. P. warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności. Również Dyrektor Zakładu Karnego w W. złożył wniosek o udzielenie skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności.

Orzeczeniem z dnia 17 października 2023 r., VI Kow 1300/23/wz, Sąd Okręgowy w Sosnowcu postanowił:

1. uwzględnić wniosek Dyrektora Zakładu Karnego w W. oraz skazanego i na zasadzie art. 77 § 1 k.k., art. 78 § 1 k.k. i art. 161 § 1 k.k.w. warunkowo przedterminowo zwolnić K. P. skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku - Białej z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie III K 9/22 za przestępstwo z art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 5 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, której koniec przypada na dzień 31 października 2024 r.,
2. na zasadzie art. 80 § 1 k.k. wyznaczyć warunkowo zwolnionemu okres próby wynoszący 2 lata,
3. na zasadzie art. 159 § 1 k.k.w. w zw. z art. 72 § 1 pkt 4, 5, i 7a i 8 k.k. w okresie próby:
 - a) oddać warunkowo zwolnionego pod dozór kuratora sądowego Sądu Rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania skazanego,
 - b) nałożyć na warunkowo zwolnionego obowiązki:
 - podjęcia i wykonywania pracy zarobkowej,
 - powstrzymania się od nadużywania alkoholu oraz używania jakichkolwiek środków odurzających lub substancji psychotropowych,
 - powstrzymania się od przebywania w towarzystwie osób o ujemnej reputacji społecznej, w tym wywodzących się ze środowisk kryminogennych oraz nadużywających alkoholu lub używających środków odurzających lub substancji psychotropowych,
 - przestrzegania porządku prawnego i zasad współżycia społecznego,
 - utrzymywania stałego kontaktu z kuratorem,
4. na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych i obciążył nimi Skarb Państwa.

Żadna ze stron postępowania nie zaskarżyła powyższego orzeczenia, stąd postanowienie uprawomocniło się w dniu 25 października 2023 r.

Kasację na niekorzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając postanowienie w zakresie pkt 2, tj. wymiaru okresu próby, zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 80 § 1 i § 2 k.k., poprzez wyznaczenie skazanemu okresu próby w wymiarze 2 lat, w sytuacji, gdy czas pozostały do odbycia przez niego kary, tj. do dnia 31 października 2024 r., jest krótszy niż 2 lata, zatem podstawowy okres próby, wynoszący 2 lata, a ze względu na przypisanie mu popełnienia przestępstwa z art. 65 § 1 k.k. ulegający zgodnie z regulacją szczególną z art. 80 § 2 k.k. wydłużeniu, powinien wynosić 3 lata.”

W konsekwencji tego zarzutu, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sosnowcu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie w trybie art. 535 § 5 k.p.k., albowiem postanowienie Sądu Okręgowego w Sosnowcu w jego pkt 2. dotyczącym ustanowionego wobec skazanego okresu 2 lat próby jest wadliwe i zapadło z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą przepisów prawa materialnego.

Zgodnie z treścią art. 80 § 1 k.k. w razie warunkowego zwolnienia czas pozostały do odbycia kary stanowi okres próby, który jednak nie może być krótszy niż 2 lata ani dłuższy niż 5 lat. Tylko więc wówczas, gdy „czas pozostały do odbycia kary” jest krótszy niż 2 lata, okres próby także nie może być krótszy niż 2 lata. Okres próby może być dłuższy niż 2 lata wtedy, gdy „okres pozostały do odbycia kary” będzie te 2 lata przekraczał, ale wówczas to on będzie stanowił okres próby. „Okres dwuletni jest, zgodnie z art. 80 § 1 k.k. okresem minimalnym w tym sensie, że nawet gdy koniec kary przypadał wcześniej, zakończenie okresu próby nie może nastąpić wcześniej niż dwa lata po uprawomocnieniu się orzeczenia w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2009 r., II KK 95/09).

W przypadku K. P. w dacie orzekania przez Sąd Okręgowy w Sosnowcu, czas pozostały do odbycia kary był krótszy niż 2 lata. Okres próby wynosiłby zatem 2 lata. Jednak

uwadze Sądu uszło, iż K. P. przypisano popełnienie przestępstwa z art. 65 § 1 k.k., stąd też zastosowanie winna znaleźć regulacja szczególna z art. 80 § 2 k.k., stanowiąca, że w odniesieniu do multirecydywistów (art. 64 § 2 k.k.) okres próby nie może być krótszy niż 3 lata. Dotyczy to także sprawców, którzy, jak K. P., z popełnienia przestępstwa uczynili stałe źródło dochodu (art. 65 § 1 k.k. – przepis ten przewiduje odpowiednie stosowanie m.in. środków związanych z poddaniem sprawcy próbie, przewidzianych wobec sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k.). W takim wypadku okres próby nie może być krótszy niż 3 lata (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2013 r., III KK 87/13).

Koniec kary orzeczonej wobec skazanego K. P. przypada na dzień 31 października 2024 r., a zatem w okresie krótszym niż 2 lata liczonym od wydania przez Sąd Okręgowy w Sosnowcu w dniu 17 października 2023 r. postanowienia w przedmiocie udzielenia skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia. Dlatego też okres próby, przy uwzględnieniu regulacji szczególnej z art. 80 § 2 k.k. powinien wynosić 3 lata. Wyznaczenie przez Sąd Okręgowy w Sosnowcu 2 lat okresu próby nastąpiło więc z rażącym i mającym istotny wpływ na treść orzeczenia naruszeniem przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 80 § 1 i § 2 k.k.

Mając powyższe na uwadze, koniecznym stało się uchylenie zaskarżonego postanowienia w jego pkt 2. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Sosnowcu, który kierując się poczynionymi spostrzeżeniami wyznaczy nowy okres próby związanej z warunkowym przedterminowym zwolnieniem, odpowiadający ustawowym wymaganiom wynikającym z art. 80 § 2 k.k.

[J.J.]

[ms]

Waldemar Płóciennik Eugeniusz Wildowicz Andrzej Tomczyk